

Jordbruksverkets djurskyddsstrategi

Jordbruksverket bestämde 2019 att stärka djurskydds- och smittskyddsarbetet på myndigheten. En del i detta var att organisera arbetet utifrån sakområden och att inrätta en djurskydds- respektive smittskyddschef. En annan del var att initiera strategier på djurskydds- och smittskyddsområdet för att Jordbruksverket ska kunna arbeta strategiskt, långsiktigt och behovsstyrt med dessa frågor. I detta dokument presenteras Jordbruksverkets djurskyddsstrategi 2020- 2025.

Inledning

Varför ska Jordbruksverket ha en djurskyddstrategi?

Jordbruksverket är regeringens expertmyndighet på djurskyddsområdet

Jordbruksverket är regeringens expertmyndighet på djurskyddsområdet och ska enligt instruktion säkerställa ett gott djurskydd i landet. Detta gör vi dels genom att se till att djurskyddslagstiftningen är effektiv, tydlig och ändamålsenlig, dels genom att vägleda och samordna länsstyrelserna i deras djurskyddskontrollarbete så att detta blir så effektivt och likvärdigt som möjligt. Jordbruksverket har också till uppgift att arbeta för en hållbar utveckling och ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet och en livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna.

En strategi behövs för att arbeta strategiskt, långsiktigt och behovsstyrt

För att kunna arbeta strategiskt, långsiktigt och på ett behovsstyrt sätt med frågor inom djurskydd behövs en strategi som internt kan styra och skapa tydlighet kring vad vi ska prioritera och hur vi ska ta oss an våra utmaningar på dessa områden. En strategi är också viktig för att vi externt ska vara tydliga med vad som är vår roll, vad vi gör och vad vi vill uppnå.

Hur är strategin upplagd och kopplad till verksamheten?

Jordbruksverket har en övergripande verksamhetsstrategi

Jordbruksverket beslutade 2020 en ny övergripande verksamhetsstrategi. Utifrån kärnan i vår instruktion från regeringen beskriver vi vårt uppdrag så här: *Jordbruksverket finns för att främja en ökad och hållbar matproduktion och god djurvälstånd i hela Sverige.* Strategin består av två olika måltyper; övergripande strategiska mål och prioriterade verksamhetsmål. De tre övergripande strategiska målen är viktiga för samhällsutvecklingen och dessa är: *1. Sverige ska ha en konkurrenskraftig, lönsam och ökande matproduktion., 2. Sverige ska nå miljömålen och produktionen ska bli mer resurseffektiv., 3. Sverige ska ha en god djurhälsa, en god djurvälstånd och ett gott växtskydd.* Under detta finns 15 prioriterade verksamhetsmål.

Djurskyddstrategin består av övergripande mål, fokusområden och aktiviteter

Djurskyddstrategin är kopplad till flera av de olika målen i verksamhetsstrategin och tydliggör mer konkret vad denna betyder på djurskyddsområdet. Strategin fokuserar på vad vi behöver och vad ska

vi fokusera på inom djurskyddsområdet för att nå de mål som finns i den övergripande verksamhetsstrategin.

Djurskyddstrategin består av tre övergripande mål och har sedan under detta ett antal olika fokusområden under varje mål. Under dessa mål kopplas sedan aktiviteter och dessa aktiviteter knyts bland annat till enheternas verksamhetsplanering. Aktiviteterna anpassas efter verksamhetens möjligheter och följs upp och utvärderas. Även djurskyddsstrategin som sådan kommer följas upp och utvärderas efter 5 år.

Hur har djurskyddsstrategin tagits fram?

Strategin bygger på underlag från vår verksamhet och omvärld

Djurskyddstrategin är framtagen utifrån de uppdrag vi har på Jordbruksverket och de behov vi ser i vår omvärld. Grunden är naturligtvis Jordbruksverkets uppdrag på djurskyddsområdet som anges i Jordbruksverkets instruktion och regleringsbrev. Andra viktiga styrdokument är den nya djurskyddslagen (2018:1192) och den nationella livsmedelsstrategin¹ som riksdagen beslutat.

Djurskyddsstrategin bygger också på synpunkter från berörda bransch- och intresseorganisationer, inspel från andra myndigheter och från behov som forskare och veterinärorganisationer fört fram. Jordbruksverket har en dialoggrupp för djurskydd och i denna grupp pågick under 2018-2019 ett projekt kring framtidens djurskydd där alla parter fick ge sin bild av vad som är önskvärt och vilka utmaningar och möjligheter de såg. Detta arbete har varit ett viktigt underlag för djurskyddsstrategin. Internt har även Jordbruksverkets sakkunniga experter och chefer på alla nivåer bidragit i strategins innehåll och utformning.

Djurskyddstrategins innehåll

Djurskyddsstrategin har tre övergripande mål och under dessa finns fokusområden som sedan olika aktiviteter kopplas till. Nedan presenteras de övergripande målen och fokusområdena i djurskyddsstrategin tillsammans med en kort motivering.

Djurskyddstrategins 3 övergripande mål:

- A. Djur i Sverige hålls och sköts enligt djurskyddslagstiftningen och kontrollen av den är verkningsfull och likriktad.
- B. Hållning och användning av djur utvecklas för ökad djurvälstånd, produktion och konkurrenskraft.
- C. Stärkt tydlighet och trygghet i djurskyddsarbetet.

¹ En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Mål A: Djur i Sverige hålls och sköts enligt djurskyddslagstiftningen och kontrollen av den är verkningsfull och likriktad.

Fokusområden under mål A:

A1. Förbättrad efterlevnad för ökad trovärdighet och bättre djurvelfärd.

Arbeta med att förebygga och rätta till brister i efterlevnad.

A2. Det goda kontrollmötet: kontrollen är verkningsfull, likriktad och accepterad.

Arbeta internt och tillsammans med andra för att bidra till det goda kontrollmötet. I detta ingår även hur samsynen mellan berörda aktörer kan stärkas.

A3. Internationellt: Förbättrad efterlevnad inom EU för ökad svensk konkurrenskraft och bättre djurvelfärd i EU.

Fortsätta och stärka arbetet med att öka efterlevnaden inom EU av EU:s gemensamma djurskyddslagstiftning och globalt av OIEs rekommendationer. Fortsätta arbetet för att uppdatera och införa ny EU-lagstiftning för att stärka djurvelfärden och de svenska intressena.

Motivering

I Sverige ställer vi högre krav på våra djurhållare i djurskyddslagstiftningen än man gör i de flesta andra länder. De allra flesta djurhållare lever upp till detta och många ger också sina djur en bättre djurvelfärd än vad lagstiftningen anger. Det finns dock vissa områden där djurhållare brister och utifrån den kontrollstatistik som finns kan vi se att det förekommer brister i likande frekvens från år till år på vissa områden. Att djurskyddslagstiftningen efterlevs är viktigt för både djurvelfärden och allmänhetens förtroende. Vi bedömer därför att det är angeläget att förbättra statistiken och för att göra det behöver vi analysera orsaken till bristerna ytterligare och finna sätt att komma tillrätta med dessa brister.

Ett annat område som ofta lyfts fram av olika instanser är arbetet med djurskyddskontroll. I projektet framtidens djurskydd lyfte många av dialoggruppens deltagare fram behovet av att arbeta vidare med att kontrollen ska vara så likriktad som möjligt. Inom detta fokusområde kommer vi arbeta med att stärka likriktningen men även med att kontrollen ska vara verkningsfull och accepterad.

Internationellt står sig svenskt djurskydd mycket bra. I livsmedelsstrategin finns ett uttalat mål att vi i Sverige ska arbeta för att höja djurskyddet inom EU eftersom det är viktigt för både djuren och de svenska intressena. Vi bör därför fortsätta och stärka arbetet med att få till en öka efterlevnad av EU:s gemensamma djurskyddslagstiftning och arbeta för att ny EU-lagstiftning införs eller att existerande revideras.

Mål B: Hållning och användning av djur utvecklas för ökad djurvälfärd, produktion och konkurrenskraft.

Fokusområden under mål B:

B1. Utveckla djurhållningen för att öka produktionen och lönsamheten på ett hållbart sätt

Använda ny kunskap, ny teknik och nya erfarenheter för att utveckla djurhållningen och våra regler för att öka produktionen och lönsamheten.

B2. Utveckla djurhållningen för en bättre djurvälfärd.

Djurhållningen och reglerna utvecklas utifrån den nya djurskyddslagens intentioner, ny forskning och nödvändiga behov i det moderna samhället.

B3. Ersätta, minska och förfina djurförsök, samt bidra till att svensk forskning stärks

Främja en utveckling där djurförsöken ersätts, minskas och förfinas samtidigt som den svenska forskningen stärks och utvecklas i enlighet med samhällets behov.

B4. Utveckla djurvälfärden för minskad antibiotikaanvändning.

Fortsätta bidra till att djurvälfärden utvecklas och antibiotikaanvändning globalt minskar som en del i att trygga framtidens djur- och folkhälsa.

Motivering

Utifrån såväl livsmedelsstrategin, den nya djurskyddslagen och det som framförts av olika berörda instanser så är det viktigt att vi fortsätter utveckla både vår djurhållning och lagstiftning runt den. Detta för att dels inte hindra utvecklingen i samhället utan öka lönsamheten och produktionen, dels utveckla och stärka djurvälfärden. Detta gäller på lite olika sätt all djurhållning eller användning av djur.

På försöksdjursområdet behöver vi fortsätta utveckla nya tekniker och metoder som kan leda till att djurförsöken minskas, ersätts och förfinas. Det är också viktigt att stödja svensk forskning och den användning av försöksdjur som bedöms nödvändig. På sällskapsdjursområdet är det viktigt att våra regler är anpassade efter det moderna samhälle som vi lever i men samtidigt också skyddar djuren från de risker som det kan medföra för deras välfärd. I utvecklingsarbetet för samtliga områden ingår att se till att våra föreskrifter ligger i linje med den nya djurskyddslagens intentioner och med forskning på området.

Ett gott djurskydd innebär friskare djur och mindre antibiotikaanvändning. Detta ger oss säkra livsmedel att äta och minskar risken för att antibiotikaresistens ska utvecklas. Att fortsätta arbetet för att stärka djurskyddet globalt är därför inte bara viktigt för djuren i sig utan även för vår folkhälsa.

Mål C. Stärkt tydlighet och trygghet i djurskyddsarbetet.

C1. Stärka tydligheten i vårt djurskyddsarbete.

Stärka vår tydlighet kring det vi vill förmedla på djurskyddsområdet och skapa goda förutsättningar för att lyssna på och arbeta tillsammans med andra parter inom området. Nå ut på det sätt och i de forum som vi behöver finnas för att nå ut med våra budskap.

C2. Stärka kompetensen, effektiviteten och tryggheten i djurskyddsarbetet.

Stärka vår kompetens för att kunna nå våra mål, arbeta effektivt och vara trygga i vårt arbete. Skapa enhetlighet och effektivitet i vårt interna djurskyddsarbete genom rätt organisation, processer och verktyg så att samarbete och kunskapsutbyte underlättas.

Motivering

Djurskydd är ett ämne som väcker känslor och som det ofta finns skilda åsikter om vad som borde vara tillåtet eller inte i vårt samhälle. Utifrån det uppdrag som riksdag och regeringen har gett oss på djurskyddsområdet bedömer vi att det är viktigt att vi når ut med saklig och nyanserad information om djurskydd. Vi kommer under de närmaste åren arbeta vidare med att stärka vår tydlighet och nå ut i de i medier och forum där vi ser att det behövs.

För att nå våra mål på djurskyddsområdet behöver vi både utveckla och behålla den kompetens vi har på Jordbruksverket. Våra medarbetare måste både våga och orka arbeta med djurskyddsfrågor och vi behöver ett arbetssätt och en organisation där vi använder våra resurser på bästa sätt.

Uppdrag: Gott djurskydd

Övergripande mål:

A. Djur i Sverige hålls och sköts enligt djurskyddslagstiftningen och kontrollen av den är verkningsfull och likriktad.

B. Hållning och användning av djur utvecklas för ökad djurvälstånd, produktion och konkurrenskraft.

C. Stärkt tydlighet och trygghet i djurskyddsarbetet.

Fokusområden:

A1. Förbättrad efterlevnad för ökad trovärdighet och bättre djurvälstånd. Arbeta med att förebygga och rätta till brister i efterlevnad.

A2. Det goda kontrollmötet: kontrollen är verkningsfull, likriktad och accepterad. Arbeta internt och tillsammans med andra för att bidra till det goda kontrollmötet. I detta ingår även hur samsynen mellan berörda aktörer kan stärkas.

A3. Internationellt: Förbättrad efterlevnad inom EU för ökad svensk konkurrenskraft och bättre djurvälstånd i EU. Fortsätta och stärka arbetet med att öka efterlevnaden inom EU av EU:s gemensamma djurskyddslagstiftning och globalt av OIEs rekommendationer. Fortsätta arbetet för att uppdatera och införa ny EU-lagstiftning för att stärka djurvälstånden och de svenska intressena.

B1. Utveckla djurhållningen för att öka produktionen och lönsamheten på ett hållbart sätt. Använda ny kunskap, ny teknik och nya erfarenheter för att utveckla djurhållningen och våra regler för att öka produktionen och lönsamheten.

B2. Utveckla djurhållningen för en bättre djurvälstånd. Djurhållningen och reglerna utvecklas utifrån den nya djurskyddslagens intentioner, ny forskning och nödvändiga behov i det moderna samhället.

B3. Ersätta, minska och förfinas djurförsök, samt bidra till att svensk forskning stärks. Främja en utveckling där djurförsöken ersätts, minskas och förfinas samtidigt som den svenska forskningen stärks och utvecklas i enlighet med samhällets behov.

B4. Utveckla djurvälstånden för minskad antibiotikaanvändning. Fortsätta bidra till att djurvälstånden utvecklas och antibiotikaanvändning globalt minskar som en del i att trygga framtidens djur- och folkhälsa.

C1. Stärka tydligheten i vårt djurskyddsarbete. Stärka vår tydlighet kring det vi vill förmedla på djurskyddsområdet och skapa goda förutsättningar för att lyssna på och arbeta tillsammans med andra parter inom området. Nå ut på det sätt och i de forum som vi behöver finnas för att nå ut med våra budskap.

C2. Stärka kompetensen, effektiviteten och tryggheten i djurskyddsarbetet. Stärka vår kompetens för att kunna nå våra mål, arbeta effektivt och vara trygga i vårt arbete.

Skapa enhetlighet och effektivitet i vårt interna djurskyddsarbete genom rätt organisation, processer och verktyg så att samarbete och kunskapsutbyte underlättas.